

ГУМАНІТАРНІ ТА СУСПІЛЬНІ НАУКИ

УДК [78-044.247]:37.016:811.111:81'243(045)

Апацька Я.Я.

здобувач вищої освіти ОС Бакалавр, спеціальність
«Середня освіта (Мова і література (англійська))»,

Мукачівський державний університет

Кончович К.Т.

кандидат педагогічних наук, старший викладач,

Мукачівський державний університет

**ПЕРСПЕКТИВА ІНТЕГРАЦІЇ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА У
НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ, ЯК ІНОЗЕМНОЇ У ЗАКЛАДАХ
ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ**

У статті розглянуто питання інтеграції музичного мистецтва у навчання іноземної мови, зокрема англійської. Підкреслено роль та необхідність формування концепції «міждисциплінарної інтеграції». Проаналізовано формування комунікативної компетентності за умов реалізації даної концепції. Визначено методичну цінність використання музичного пісенного матеріалу як форми наочності для розвитку навичок комунікативної компетентності на уроках іноземної мови у ЗЗСО, зокрема англійської. Описано потенціал інтеграції двох освітніх компонентів – музичного мистецтва та англійської мови.

Ключові слова: комунікативна компетентність, мовленнєва компетенція, інтегровані уроки, естетичний потенціал інтеграції, уроки музичного мистецтва, уроки англійської мови, музичне виховання, міждисциплінарна інтеграція, модернізація, інноваційні методичні принципи.

The article considers the integration of music art into the study of foreign languages, particularly English. The role and the necessity of forming the concept of "interdisciplinary integration" have been emphasized. The formation of communicative competence under the conditions of realization of this concept has been analyzed. The methodological value of using musical song material as a form of visualization for the development of communicative competence in foreign language lessons, in particular English has been determined. The potential of integration of

two educational components – musical art and the English language has been described.

Key words: *communicative competence, speech competence, integrated lessons, aesthetic potential of integration, music lessons, English lessons, music education, interdisciplinary integration, modernization, innovative methodological principles.*

В умовах швидкої динаміки розвитку інформаційного суспільства наука та освіта модернізуються під впливом інтеграційних процесів.

Освітня концепція міждисциплінарної інтеграції розкриває величезний потенціал та збільшує ефективність занять у школі та руйнує стереотипи щодо традиційних форм занять. Ще однією перевагою цієї концепції є її спрямованість на формування в учнів предмету науки, як комплексної та цілісної системи.

Потенціал інтеграції музичного мистецтва у навчання іноземних мов полягає у висвітленні соціокультурного аспекту комунікативної компетенції, що в свою чергу забезпечить успішну інтеграцію учня у багатонаціональне суспільство шляхом формування знань про національну культурну спадщину, світогляд та ментальність носіїв мови іншомовного суспільства [7, с. 310].

Актуальність даної теми дослідження зумовлена необхідністю трансформації та модернізації підходів у викладанні іноземної мови у освітній системі від концепції лексико-граматичного спрямування та не ефективного формування в учнів навичок говоріння, письма, аудіювання та читання до впровадження інтегративних занять. За таких умов розвиваються всі аспекти комунікативної компетенції.

Розкриттям даного питання займалися науковці та методисти: Ф. Раушер, Т. Мьорфі, І. Бех, А. Утіна, І. Комісарова, Г. Падалка, К. Людке, Л. Спічер, І. Зазюн, О. Рудницька, Р. Барнеза, Д. Бест, Е. Спеамен, Д. Едді, Ч. Гейтскел, М. Лещенко, Д. Д'юї, Ю. Стиркіна.

Об'єктом дослідження є перспектива інтеграції музичного мистецтва у навчанні іноземної мови, зокрема англійської. Предметом дослідження є впровадження концепції інтегрованих занять у процесі навчання англійської мови.

Мета дослідження даного питання полягає в аналізі традиційних та інноваційних методичних принципів інтеграції музичного мистецтва на уроках англійської мови у ЗЗСО, з урахуванням сучасних підходів до викладання іноземної мови.

Питання інтегрованої освіти в педагогіці являє собою комплексну науково-дидактичну проблему, початок дослідження якої у вітчизняній педагогіці припадає на першу половину ХХ століття. У наукових педагогічних дослідженнях інтеграцію тлумачать в контексті цілісного підходу до навчання і виховання, розробки комплексних методів викладання з реалізацією тісних міжпредметних зв'язків [2, с. 48].

З точки зору педагогічних наук, інтеграція – це не процес «дифузії» наук, а навпаки, об'єднання і синтез окремих ізольованих елементів, результатом яких є єдина цілісна система набутих знань і умінь [3, с. 2].

У педагогіці концепція міждисциплінарного зв'язку сприяє інтеграції наукових засад різних напрямків дослідження. Метод який формується у процесі цієї інтеграції підвищує ефективність навчання та набуття учнями необхідних навичок для реалізації комунікативної компетенції. Як явище, інтеграція є інноваційною у рамках освітнього процесу. Інтеграція освітніх компонентів сприяє посиленню інтересу до вивчення нового матеріалу. Основними принципами на яких базується інтегроване навчання є систематизація процесу та інтеграція компонентів. За таких умов уроки поділяються на бінарні та суто інтегровані.

Реалізація даних типів уроків втілюється через ретельну розробку нетрадиційного плану та конспекту уроку відповідно до поставленої мети.

Відомо, що на відміну від інших когнітивних функцій мозку, мовлення і сприйняття музики є однаково спонтанними процесами, їх структури – подібні за будовою і часовим розміром: звуки складаються в музичні мотиви (в мовленні – слова), мотиви у фрази (словосполучення), фрази у завершену музичну думку (речення). Реалізацію цієї когнітивної функції мозку активізується розвинуте музично-ритмічне сприйняття, що допомагає виділити при вивченні іноземної мови акцентно-ритмічні групи, розподілити фразовий та словесний наголос, швидше ідентифікувати іншомовні фонемні на слух, довготу і короткість складів.

Набутий свідомістю людини навик активізує уміння уважно сприймати інформацію, відточує артикуляцією, вимову і загострює внутрішній слух, що позитивно впливає на відтворення іншомовного мовлення, яке все одно залежить від лінгвістичних факторів в умовах плюралізму.

Дані дослідження [9; 10] підтвердили першочергову активізацію слухової зони кори головного мозку як під час сприйняття мелодій, так і при розпізнаванні слів або фраз. Крім того, дослідження з міждисциплінарної інтеграції музики та іноземних мов встановлюють тісний взаємозв'язок між

музикою та розвитком навичок аудіювання, граматики, розширення словникового запасу, розвитком навичок читання, артикуляції та вимови [8].

Досліджено, що при взаємодії мовного та музичного стимулів мозок виконує складну когнітивну роботу, яка на рівні мислення людини збігається структурно та розгортається у межах однакової часової модальності. Інтеграція лінгвістичних та мистецьких дисциплін підвищує мотивацію до навчання, розвиває творче мислення й інтелектуальні здібності, поглиблює знання одразу з декількох предметів.

Специфіка інтеграції музичного мистецтва у процес навчання англійської мови полягає в допоміжній функції музики як дисципліни екстралінгвістичного фактору для створення комунікативних ситуацій, модифікації та розроблення нових форм завдань через впровадження креативних видів діяльності учителя і учнів [6, с. 155]. Оскільки до кожного уроку учитель складає розгорнутий план-конспект, особливістю інтегрованих уроків іноземної мови та музичного мистецтва може стати комбінація елементів форм музичної наочності як допоміжного засобу досягнення певної комунікативної мети на кожному з етапів проведення уроку.

Освітня програма Міністерства освіти і науки передбачає вивчення мистецьких дисциплін та іноземної мови у початковій, основній та старшій школі. Державний стандарт базової основної загальної освіти від 2017 року [5] та попередньо оновлені типові освітні програми [4] охоплюють такі основні засади оволодіння учнями навчальних дисциплін, як комплексний та інтегративний підходи до навчання. Наголошується на необхідності встановлення міжпредметних зв'язків творчих дисциплін з іншими предметами в рамках освітньої програми задля успішного орієнтування учнів у соціокультурному просторі [1].

Доведено, що при реалізації міждисциплінарного зв'язку двох освітніх компонентів – музичного мистецтва та англійської мови посилюється ефективність навчання. Відповідно в учнів формується комунікативна компетенція та концепція «науки», як цілісної системи.

Досліджене питання є багатоаспектним і не вичерпується тільки однією науковою працею. Сучасне освітнє поле на теренах нашої держави відходить від традиційних форм та методів викладання, тому першим освітнім принципом, яким ми повинні керуватися є пошук та максимальне залучення інноваційних форм у методиці викладання. Залишається також низка актуальних питань, які потребують дослідження: розробка іншомовних підручників, курсів, книг-тренажерів, які б представляли інтегрований матеріал на базі двох освітніх компонентів – музичного мистецтва та англійської мови;

формували комунікативну компетенцію в учнів; пошук нових технологій викладання та навчання іноземної мови, зокрема англійської за участі мистецьких дисциплін; розробка профільних підручників для підготовки майбутніх вчителів англійської мови у вищих навчальних закладах.

Метод інтеграції у освітньому процесі є необхідним компонентом для впровадження комплексного підходу до навчання, який формує цілісне наукове уявлення про світ і розширює особистий світогляд. Міждисциплінарна інтеграція сприяє розвитку розумових здібностей, зокрема умінню актуалізувати і систематизувати та запам'ятовувати новий навчальний матеріал.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бовсунівський В. М. Вивчення мистецьких дисциплін у 2018–2019 навчальному році [Електронний ресурс] / В. М. Бовсунівський. – 2018. – Режим доступу: http://imso.zippo.net.ua/wpcontent/uploads/2018/08/20180813_statja_21.pdf. – (10.04.2020)
2. Качанова О. Ю. Використання пісенного та римованого матеріалу при комунікативно орієнтованому викладанні іноземної мови / О. Качанова // Сучасні підходи до навчання іноземної мови: шляхи інтеграції школи та ВНЗ: зб. наук. праць за матеріалами II Міжнародної конференції, м. Харків, 23 березня 2012 року / за заг. ред. В.Г. Пасинок. – Харків, 2012.
3. Медведюк Є. К. Реалізація міжпредметних зв'язків як умова інтеграції змісту освіти / Є. К. Медведюк // Біологія. – 2004. – №9 (березень). – С. 2-5.
4. Оновлені програми для основної школи освітньої галузі «Мистецтво» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalniprogrami/navchalni-programi-dlya-pochatkovoyi-shkoli>. (10.04.2020).
5. Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти: Постанова Кабінету Міністрів України; Стандарт, План, Вимоги від 23.11.2011 № 1392 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1392-2011-%D0%BF>. (28.04.2019).
6. Стиркіна Ю. С. Музика та іноземна мова: Естетичний потенціал інтеграції / Ю. С. Стиркіна // Естетика і етика педагогічної дії. – 2013. – № 6. – С. 155–167.
7. Тарнауз О. І. Розвиток соціокультурної компетентності / О. І. Тарнауз // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми. – 2016. – Вип. 46. – С. 310–314.

8. Arnold J. New Ways in Teaching With Music [Electronic resource] / J. Arnold, E. Herrick // Tessol press. – 2017. – Access mode: http://www.aogakudaku.org/wp-content/uploads/2018/08/14109_NW-inTeaching-With-Music_e-book.pdf. (25.04.2020).
9. Gallese V. Forms of Vitality: Their Neural Bases, Their Role in Social Cognition, and the Case of Autism Spectrum Disorder [Electronic resource] / V. Gallese, M. J. Rochat // A Topical Journal for Mental Health Professionals. – 2018. – Access mode: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/07351690.2018.1405672>. (20.03.2020).
10. Johns Hopkins Medicine. The musical brain: Novel study of jazz players shows common brain circuitry processes both music, language [Electronic resource] / Johns Hopkins Medicine // ScienceDaily. – 2014. – Access mode: <https://www.sciencedaily.com/releases/2014/02/140219173136.htm>. (20.04.2020).

УДК 658.8:159.942-042.3-052(045)

Барчі Б.В.
кандидат психологічних наук, доцент,
Мукачівський державний університет
Суп Л.І.
здобувач вищої освіти ОС Магістр,
спеціальність 053 “Психологія”,
Мукачівський державний університет

ЕМОЦІЙНИЙ МАРКЕТИНГ ЯК СПОСІБ ВПЛИВУ НА СПОЖИВАЧІВ

У статті розглянуто основні поняття управління емоціями та враженнями клієнтів, які сприймаються як основні ресурси фірми. Однією з сучасних концепцій управління маркетингом і способом досягнення мети стає емоційний маркетинг. Поява цієї концепції є наслідком розвитку ринку, економіки, конкуренції. Для того, аби викликати у споживачів відповідну реакцію на маркетингові зусилля, потрібно щось «надзвичайне», яке позитивно сприйметься і запам'ятається. Маркетинг вражень – це один з перспективних напрямів у розвитку маркетингу.

Ключові слова: емоційний маркетинг, екстрим-маркетинг, маркетинг дитячих емоцій.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>